

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-637707 - I/10/AWO

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 15. V. 2012

Pani

Elżbieta Bieńkowska

Minister Rozwoju Regionalnego

ul. Wspólna 2/4

00 - 926 Warszawa

Szanowno Pani Minister

Wpłynęła do mnie skarga Pana P. K., którego wniosek o udzielenie pomocy *de minimis* w ramach funduszy unijnych i Działania 6.2. PO KL, w związku z projektem „Przedsiębiorczość zaczyna się po 40 - tce”, został odrzucony. W następstwie tych okoliczności Skarżący złożył skargi min. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w K. oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. W skargach tych Pan K. zwrócił uwagę, iż w ramach wskazanego projektu istnieje długi łańcuch instytucji biorących udział w przepływie środków publicznych, brakuje jednak, zdaniem Skarżącego, uregulowania sytuacji tzw. „uczestnika projektu”, czyli osoby, do której finalnie trafiają środki publiczne w ramach realizacji tego rodzaju projektów.

Z korespondencji jaką otrzymał Skarżący m.in. od Wojewódzkiego Urzędu Pracy w K. wynika, iż Urząd ten jest Instytucją Pośredniczącą II stopnia w województwie śląskim dla wyżej wymienionego Działania. Ponadto, jak wskazał Urząd Pracy, uczestnicy projektu - w tym przypadku Pan K. - nie są beneficjentami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 ze zm.), są oni jedynie odbiorcami wsparcia w ramach realizowanego Działania 6.2. PO KL przez Śląską Fundację Wspierania Przedsiębiorczości,

która - według ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju - jest beneficjentem.

W jednym z pism, jakie zostało skierowane do mojego Biura z Departamentu Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, wskazano, iż zgodnie z brzmieniem Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL typem beneficjentów w ramach Działania 6.2. są wszystkie podmioty, z wyłączeniem osób fizycznych. Tylko podmioty nie będące osobami fizycznymi są uznawane za beneficjentów tego Działania i tylko one mogą się starać o dofinansowanie projektu na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach projektów konkursowych. Natomiast grupą docelową bezpośrednio korzystającą z pomocy są osoby fizyczne (kopia pisma z dnia 3 października 2011 r. w załączeniu). Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym MRR wskazał ponadto, że zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, opisana w niej procedura odwoławcza od negatywnego wyniku oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie realizacji projektu przysługuje beneficjentowi, a nie uczestnikom projektu. Uczestnik projektu, którego biznesplan w ramach Działania 6.2. i Poddziałania 8.1.2. PO KL został odrzucony na etapie oceny formalnej czy merytorycznej, ma natomiast możliwość złożenia do beneficjenta wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Podstawę, do takiego rozwiązania, jak poinformowało mnie Ministerstwo, można znaleźć w Zaleceniach Instytucji Zarządzającej PO KL z dnia 21 września 2009 r. w zakresie prawidłowości procedur przyznawania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości na rzecz uczestników projektów w ramach Działania 6.2 i Poddziałania 8.1.2.

Szczególna regulacja, jaka została przeze mnie zauważona na podstawie analizy skargi Pana K., budzi moje wątpliwości. Przede wszystkim istotnym z punktu widzenia konstytucyjnych praw i wolności jest ocena charakteru prawnego Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL. Ponadto procedura odwoławcza przewidziana dla uczestników tego rodzaju projektów została uregulowana w Zaleceniach Instytucji Zarządzającej PO KL, które nie tylko nie są aktem prawa powszechnie obowiązującego, ale co do których wydania nie znajdują również podstawy prawnej w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Wskazać zaś trzeba, że rozwiązania przyjęte we wspomnianych Zaleceniach mimo tego, że nie są aktem prawa powszechnie

obowiązującego, mają zastosowanie do obywateli, którzy jako uczestnicy projektu biorą udział w „konkursach” i są finalnymi odbiorcami pomocy finansowej.

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich rozumiem, że pomoc publiczna *de minimis* nie może być kierowana do osób fizycznych, niemniej jednak w zakresie przypadku opisanego powyżej bezpośrednimi „odbiorcami” tej pomocy są osoby fizyczne. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przyjęło konstrukcję, zgodnie z którą beneficjentem tej pomocy nie są osoby fizyczne, ale faktycznie to te właśnie osoby -jako uczestnicy projektu - są odbiorcami tego rodzaju pomocy finansowej.

Podkreślić trzeba, że status osób fizycznych biorących udział w realizacji projektów w ramach Działania 6.2 i Poddziałania 8.1.2., jak też przysługująca im ewentualna procedura odwoławcza, nie zostały uregulowane w żadnym akcie prawa powszechnie obowiązującego. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nie został bowiem zdefiniowany „uczestnik projektu”, zaś przysługujące mu środki ochrony prawnej w ramach prowadzonych konkursów zostały przewidziane wyłącznie w dokumentach nie mających charakteru aktów prawa powszechnie obowiązującego. Przypadki, które zostały przeanalizowane w moim Biurze, w ramach wpływających skarg, budzą uzasadnione wątpliwości co do prawidłowości rozdysponowania środków publicznych i ochrony interesów osób fizycznych biorących udział w takich projektach. Rozumiem chęć i potrzebę zapewnienia właściwego wydatkowania środków finansowych w ramach pomocy unijnej, niemniej jednak sprawa opisana powyżej budzi moje zastrzeżenia z punktu widzenia ochrony konstytucyjnych praw i wolności obywateli biorących udział w konkursach organizowanych przez chociażby organizacje pożytku publicznego. W mojej ocenie, w ramach realizacji takich projektów, nie gwarantuje się osobom fizycznym przy rozdzielaniu środków publicznych, właściwej ochrony prawnej.

Mając to na względzie, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do zagadnienia przedstawionego powyżej i poinformowanie mnie, czy istnieje możliwość precyzyjnego uregulowania środków ochrony prawnej osób zgłaszających się do mnie z podobnymi skargami nie w regulaminach konkursowych, tylko w aktach prawa powszechnie obowiązującego. Status osób fizycznych biorących udział w realizacji tych projektów nie

został bowiem w ogóle uregulowany w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, zaś uregulowanie możliwości „odwołania się” poprzez złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do beneficjenta na podstawie Zaleceń Instytucji Zarządzającej, budzi uzasadnione wątpliwości co do zapewnienia jednostkom skutecznej ochrony prawnej.

Leas wyrosły szacunku

Leas Jipow